

اقتصاد بین‌الملل

صنعت ساخت و ساز ایران از رکود خارج شد

نشریه اقتصادی مید با اشاره به خروج صنعت ساخت و ساز ایران از رکود در سال ۲۰۲۳ میلادی، رشد سالانه ۳،۴ درصدی را برای این صنعت تا سال ۲۰۲۷ پیش‌بینی کرد.

به گزارش «ایران

اقتصادی»، نشریه اقتصادی مید طی گزارشی نوشت، صنعت ساخت و ساز ایران که در سال ۲۰۲۵ رشد منفی ۲،۵ درصدی را تجربه کرده بود، در سال ۲۰۲۳ از رکود خارج شده و رشد ۰،۵ درصدی داشته است.

سرمایه‌گذاری‌های دولتی و خصوصی در پروژه‌های صنعتی، انرژی و زیرساختی عامل اصلی رشد بخش ساخت و ساز ایران در سال ۲۰۲۳ بوده است.

این گزارش در ادامه پیش‌بینی کرده است، بخش ساخت و ساز ایران طی دوره ۲۰۲۴ تا ۲۰۲۷ با افزایش صادرات و سرمایه‌گذاری در بخش‌های پتروشیمی، انرژی و مسکن به طور متوسط ۳،۴ درصد در سال رشد کند.

آمارهای منتشر شده نشان می‌دهد، ارزش افزوده بخش ساخت و ساز ایران در سه ماهه دوم ۲۰۲۳ رشد ۴،۷ درصدی داشته است. بانک مرکزی ایران هم گفته است در هفت ماهه سال جاری شمسی ۵۶ میلیارد دلار تسهیلات در اختیار بخش‌های مختلف اقتصادی قرار داده که این رقم نسبت به مدت مشابه سال قبل حدود ۲۴ درصد رشد داشته است.

بر اساس این گزارش، بخش پتروشیمی یکی از عوامل رشد صنعت ساخت و ساز ایران تلقی می‌شود. شرکت ملی پتروشیمی ایران در نظر دارد تا سال ۲۰۲۵ بیش از ۴،۲ میلیارد دلار در پروژه‌های پتروشیمی داخلی سرمایه‌گذاری کند. این شرکت افزایش ظرفیت تولیدات پتروشیمی ایران به ۲۰۰ میلیون تن در سال را تا سال ۲۰۳۳ برنامه‌ریزی کرده و ۱۰۰ پروژه به ارزش ۷۰ میلیارد دلار را برای توسعه تا این سال در نظر گرفته است.

انرژی

کاهش تولید نفت آمریکا برای پنجمین ماه

اداره اطلاعات انرژی آمریکا (EIA) در گزارش ماهانه خود پیش‌بینی کرد که تولید نفت مناطق تولیدکننده بزرگ نفت شیل در فوریه، برای پنجمین ماه

متوالی کاهش می‌یابد. به گزارش «ایران اقتصادی»، این آژانس در گزارش بهره‌وری حفاری، اعلام کرد تولید نفت در فوریه، به دلیل کاهش تولید در مناطق نفت شیل ایگل فورد و بیکن و رشد کمتر در منطقه پرمن، به ۹،۶۸ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد.

طبق گزارش اداره اطلاعات انرژی آمریکا، تولید نفت منطقه پرمن در فوریه، به ۵،۹۷۴ میلیون بشکه در روز افزایش می‌یابد که بالاترین رکورد در تاریخ است. با این حال، کمترین میزان رشد را از ژوئن سال گذشته خواهد داشت. تولید ایگل فورد به ۱،۱۴۷ میلیون بشکه در روز کاهش می‌یابد که کمترین میزان در یک سال گذشته است و در بیکن، به ۱،۳۰۳ میلیون بشکه در روز می‌رسد که پایین‌ترین میزان از دسامبر است.

طبق گزارش روتیتر، همچنین، اطلاعات انرژی آمریکا پیش‌بینی کرد مجموع تولید گاز طبیعی در مناطق بزرگ شیل در فوریه، حدود ۰،۲ میلیارد فوت مکعب در روز کاهش یافته و به ۹۸،۹ میلیارد فوت مکعب در روز می‌رسد که پایین‌ترین میزان در پنج ماه گذشته است. این نرخ تولید در مقایسه با رکورد تولید ماهانه ۱۰۰ میلیارد مکعبی در اکتبر سال ۲۰۲۳ میلادی، کمتر بوده و تولید گاز را در مسیر چهارمین کاهش ماهانه متوالی قرار می‌دهد.

تورم

چرا تورم کانادا صعود کرد؟

تورم سالانه کانادا در ماه دسامبر ۳،۱ درصد ثبت شده در ماه نوامبر صعود کرد و به ۳،۴ درصد افزایش یافت. به گزارش «ایران اقتصادی»، اداره آمار

کانادا اعلام کرد تورم مصرف‌کننده سالانه کانادا در ماه دسامبر به ۳،۴ درصد افزایش یافته که از رشد ۳،۰ درصدی در ماه نوامبر پیشی گرفته است.

شاخص قیمت مصرف‌کننده (CPI) مطابق با انتظارات بود، با این حال، این نرخ همچنان به‌طور قابل توجهی کمتر از رقم ۸،۱ درصدی در ماه ژوئن است که بالاترین میزان در ۳۹ سال گذشته را ثبت کرد.

اداره آمار کانادا در بیانیه‌ای اظهار کرد، بدون احتساب بنزین، این شاخص سال به سال کاهش یافت و از ۳،۶ درصد در ماه نوامبر به ۳،۵ درصد در ماه دسامبر رسید.

به گفته آژانس، در حالی که قیمت بنزین به‌صورت ماهانه برای چهارمین ماه متوالی کاهش یافت، شتاب اصلی تا حد زیادی نتیجه افزایش قیمت سالانه بنزین در ماه دسامبر بود که افزایش ۱،۴ درصدی را نشان داد.

به دنبال افزایش ۰،۱ درصدی در ماه نوامبر، شاخص قیمت مصرف‌کننده در ماه دسامبر ۰،۳ درصد کاهش یافت که مطابق با برآوردهای بازار بود. طبق گزارش ایسنا از بیزنس، بانک کانادا در ۶ دسامبر نرخ بهره را بدون تغییر نگه داشت و اعلام کرد به سیاست انقباض کمی خود ادامه می‌دهد.

معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت کار در گفت‌وگو با «ایران اقتصادی» مطرح کرد عبور دولت از کمیت به سمت کیفیت اشتغال

معاون توسعه کارآفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌گوید: از برنامه‌های راهبردی دولت سیزدهم، کاهش نرخ بیکاری به کمتر از ۷ درصد و افزایش نرخ مشارکت اقتصادی به بالای ۴۵ درصد و همچنین کاهش سهم و نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی تا پایان این دولت است.

محمود کریمی بیان کرد که با روزنامه ایران اقتصادی به گفت‌وگو نشست، درباره همه مسائل بازار کار از نقاط ضعف برنامه‌ها تا نقاط قوت آنها سخن گفته است.

کریمی بیان کرد، بالا بودن نرخ بیکاری جوانان بالای ۱۸ تا ۳۵ سال را از مهم‌ترین دغدغه‌های دولت سیزدهم دانسته و گفته که این دولت در این باره راهکارها و راهبردهای لازم را در دستور کار قرار داده است.

وی از مشاغل خانگی نیز حمایت کرده و گفته که پایداری آنها برای این دولت بسیار بااهمیت است و در این باره راهبردهای لازم اتخاذ شده است.

بخش دوم مصاحبه «ایران اقتصادی» با محمود کریمی بیان کرد را در ادامه می‌خوانید.

گفت‌وگو

● هدفگذاری‌های دولت در حوزه اشتغال تا پایان دولت سیزدهم چیست؟ این‌ها هم توضیح دهید که چگونه دولت به این میزان اشتغال یعنی ۷۰۰ هزار شغل در پاییز امسال دست یافته است؟

نرخ تعدیل کارگران حدود ۱۰ درصد در

این دولت کاهش یافته است

سیاست‌گذاری کردیم که نرخ بیکاری کل را در پایان دولت سیزدهم به کانال ۷ درصد بیاوریم نرخ بیکاری بیش از ۲۷ استان را بتوانیم تک‌رقعی کنیم. سوم نرخ مشارکت اقتصادی را به بالای ۴۵ درصد برسانیم. فاصله نرخ بیکاری کل و نرخ کل بیکاری فارغ‌التحصیلان را به ۲ درصد برسانیم. گزارش‌های مرکز آمار برای سه فصل نخست را ببینیم. گزارش شد که فصل اول ۷۲۸ هزار تا خالص بوده فصل دوم ۹۰۷ هزار تا و فصل سوم ۷۰۶ هزار تا. متوسط تقریباً حدود ۷۵۰ هزار می‌شود خود مراکز آمار می‌گوید حدود بیش از ۵۰ درصد از بازار کار ما غیررسمی است، نرخ تعدیل کارگران حدود ۱۰ درصد در این دولت کاهش یافته است.

● اما چالش کشور، همان رشد نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی همچنان پابرجاست؟

کاهش فاصله نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان دانشگاهی بانرخ بیکاری کل

بله، درست می‌گویید، چالش ما در حوزه بازار کار، افزایش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان است.

با وجود اینکه در این دولت ما از کمیت اشتغال عبور کردیم و دیگر تعداد شغل ایجاد را می‌توانیم به‌صورت شفاف

به روش‌های مختلف به مردم گزارش دهیم، به‌طور مثال رشد بیمه‌شده‌های سازمان تأمین اجتماعی که منجر به شغل جدید شده‌اند در ۶ ماه نخست حدود ۵۰۰ هزار بوده است از روش‌های مختلف که یک میلیون نفر شغل ایجاد کرده است ما نرخ بیکاری دیگر از نکات مهم مربوط به بیکاری‌های خیلی خوبی برای کاهش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان داشتیم. یعنی از جهت سازمان تأمین اجتماعی که می‌رویم یک میلیون نفر شغل اثبات می‌شود با سامانه رصد می‌بینیم یک میلیون شغل اثبات می‌شود با داده‌های مرکز آمار فصل به فصل حدود یک میلیون شغل میانگین اثبات می‌شود از چه طریقی می‌توانیم اثبات کنیم که یک میلیون شغل اثبات شده است همه روش‌های آماری و تحقیقی را در نظر می‌گیریم می‌بینیم این اتفاق افتاده است. اما در این میان آنچه که اتفاق افتاده است فاصله نرخ بیکاری دانش‌آموختگان دانشگاهی با نرخ بیکاری کل کشور به میزان ۳،۵ درصد کاهش یافته است. به عبارتی نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان ۱۱ و یک‌دهم درصد است اما نرخ بیکاری کل، ۷،۶ درصد است.

در پاییز ۱۴۰۰ که دولت تحویل گرفته است نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان ۱۳ و هشت‌دهم درصد بوده نرخ بیکاری کل ۸ و ۹ درصد بوده است این فاصله تقریباً حدود ۵ درصد بوده است، یعنی فاصله نرخ بیکاری کل با نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان کاهش است، نشان می‌دهد جمعیت فارغ‌التحصیلان نسبت به سابق بیشتر امید به یافتن شغل دارند اما کافی نیست ما سیاست‌های ویژه‌ای را در نظر گرفتیم این اوضاع را تقویت کنیم. ما طرحی تحت عنوان کارت هوشمند دانشجویی داریم که داریم روی آن کار

عکس: علی حسن پور / ایران

دولت طرحی تحت عنوان کارت هوشمند دانشجویی دارد که داریم روی آن کار می‌کنیم در پایان سال یا اوایل سال آینده عملیاتی می‌شود ابزار سیاست‌های فعال بسیار قوی است که می‌تواند اثر قابل توجهی روی کاهش نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان داشته باشد، فکر می‌کنم با اجرایی شدن آن بخشی از مشکلات حل شود

بگوییم این مشاغل درآمدشان پایین‌تر باشد سؤال این است که مشاغل خانگی مخصوص کسی است که صددرصد بیکار است و یا نه می‌تواند شغلی در کنار مشاغل دیگر باشد. عرض این است که پاک کردن صورت مسئله به این عنوان که مشاغل خانگی باعث ناپایداری می‌شود غلط است. بخش خدمات در سطح دنیا توسعه یافته است و صنعت تقریباً ثابت داشته و افزایشی نبوده است.

● آیا راهبرد دولت سیزدهم دیگر تعداد اشتغال نیست بلکه کیفیت آن است؟

یک آمار عرض کنم: در پاییز ۱۴۰۲ نسبت به پاییز ۱۴۰۱ سهم جمعیت فارغ‌التحصیلان زن از کل بیکاران زن حدود ۶ درصد کاهش یافته است. نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان زن تقریباً دو برابر نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان مرد کاهش یافته است. نرخ بیکاری فارغ‌التحصیلان زن نسبت به سال گذشته ۲ و ۲

دوم مسئله‌مان این است که در کشورهای توسعه یافته و پیشرفته دنیا بعضاً تا ۱۵ درصد از سهم اقتصادشان به تولیدات خانگی می‌گذرد ۱۵ درصد از اقتصاد دارد تولیدات داخلی تأمین می‌کند. چرا ما در سایر موارد خود را با کشورهای توسعه یافته مقایسه می‌کنیم ولی به مشاغل خانگی که می‌رسیم می‌گوییم اگر مشاغل خانگی توسعه یابد، یک اقتصاد بزرگ نمی‌شود، اتفاقاً بزرگ می‌شود، شغل پایدار است و به استحکام شرایط خانواده نیز کمک می‌کند مسئله این است که نظام آماری کشور ما راه‌حلی برای اندازه‌گیری تولیدات خانگی ندارد، اگر بتوانیم تولیدات داخلی را همان‌طور که در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته دنیا درست محاسبه می‌کنند چه سهم از اشتغال و چه سهم از جی‌دی‌پی، آن وقت می‌توانیم بگوییم مشاغل خانگی و تولیدات خانگی واقعاً ناپایدار هست یا نیست. الان که نمی‌توانیم آمار درست و دقیقی نداریم، بنده اشتغال ایجاد را می‌گوییم حدود ۱۰ درصد از سهم اشتغال ایجاد، مشاغل خانگی است اما گزاره‌ای وجود ندارد که این مشاغل ناپایدار است، شاید

نیز رشد کرده است لزوماً آن بخش ناپایدار نیست. دوم اینکه اگر رشد بیمه‌شدگان اجباری تأمین اجتماعی را نداشته باشیم می‌توانیم بگوییم ناپایدار است. وقتی رشد بیمه‌شدگان تأمین اجتماعی را داریم نمی‌توانیم بگوییم این ناپایدار است. سوم اگر نرخ اخراج کارگران افزایشی باشد و شاخص بیمه بیکاری تعدیل کارگران افزایشی باشد می‌توانیم بگوییم این مشاغل ناپایدار است نرخ اخراج کارگران که شاخص بیمه بیکاری است و هم کاهش یافته است، پس نمی‌توانیم بگوییم ناپایدار است.

● امام‌نقدان می‌گویند

که اشتغال خانگی ایجاد شده کوتاه‌مدت ناپایدار هستند. آنها بازار یابی و نداشتن زنجیره توزیع و عرضه را عامل این موضوع می‌دانند؟

اشتغال خانگی موجب رشد یک اقتصادی می‌شود

ما مسئله‌مان این است که در کشورهای توسعه یافته و پیشرفته دنیا بعضاً تا ۱۵ درصد از سهم اقتصادشان به تولیدات خانگی می‌گذرد ۱۵ درصد از اقتصاد دارد تولیدات داخلی تأمین می‌کند. چرا ما در سایر موارد خود را با کشورهای توسعه یافته مقایسه می‌کنیم ولی به مشاغل خانگی که می‌رسیم می‌گوییم اگر مشاغل خانگی توسعه یابد، یک اقتصاد بزرگ نمی‌شود، اتفاقاً بزرگ می‌شود، شغل پایدار است و به استحکام شرایط خانواده نیز کمک می‌کند مسئله این است که نظام آماری کشور ما راه‌حلی برای اندازه‌گیری تولیدات خانگی ندارد، اگر بتوانیم تولیدات داخلی را همان‌طور که در کشورهای پیشرفته و توسعه یافته دنیا درست محاسبه می‌کنند چه سهم از اشتغال و چه سهم از جی‌دی‌پی، آن وقت می‌توانیم بگوییم مشاغل خانگی و تولیدات خانگی واقعاً ناپایدار هست یا نیست. الان که نمی‌توانیم آمار درست و دقیقی نداریم، بنده اشتغال ایجاد را می‌گوییم حدود ۱۰ درصد از سهم اشتغال ایجاد، مشاغل خانگی است اما گزاره‌ای وجود ندارد که این مشاغل ناپایدار است، شاید

● خیلی‌ها خرده می‌گیرند که

اشتغال ایجاد شده ناپایدار است، این را چگونه می‌توانید برای منتقدان خود تحلیل و راستی‌آزمایی کنید؟

رشد اقتصادی افزایش داشته، مشاغل ایجاد هم پایدار بوده‌اند

اولاً ما چه زمانی می‌توانیم بگوییم شغل‌هایی که ایجاد شده ناپایدار بوده است زمانی که بگوییم شغل‌های ایجاد شده متأثر از رشد اقتصاد کلان کشور نباشد کلان اقتصاد که کاملاً رشد داشته است در دو فصل اخیر بیشتر از ۴ درصد و کلیت بیشتر از ۴ درصد بوده است پس یک اقتصاد رشد کرده و مشاغل ایجاد شده‌اند نمی‌توانیم بگوییم لزوماً ناپایدار بوده است اگر رشد اقتصادی مثبت نباشد و کم باشد اشتغال ایجاد شود می‌گوییم این بخش غیررسمی و ناپایدار است ولی وقتی کلان اقتصاد رشد کرده و بخش اشتغال

